

Martin Nielsens tale for fred i verden

Taler

Martin Nielsen
Politiker, Danmarks
Kommunistiske Parti

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

- 1 I lighed med hvad den højtærede udenrigsminister og senere det ærede medlem
hr. Hartvig Frisch sagde, er også jeg af den opfattelse, at Danmarks tilslutning til
de Forenede Nationers pagt er en stor begivenhed og dagen i dag derfor en stor
dag for Danmark, men jeg vil oprigtigt håbe, at dagen er større uden for tinget i
5 det danske folk, end den er i tinget selv, og jeg vil i hvert fald, inden jeg
fremsætter de bemærkninger, jeg har at gøre, takke rigsdagens stenografer, fordi
de er til stede.

- Kommunistisk parti giver uden forbehold af nogen art sin tilslutning til, at
10 Danmark tiltræder de Forenede Nationers pagt, og vi erklærer, at vi vil arbejde
for, at Danmark helt og fuldt opfylder de forpligtelser, vi som nation hermed
påtager os. Vi giver vor tilslutning ud fra tre for os afgørende synspunkter. For
det første, fordi herved fuldbyrdes det udenrigspolitiske mål, som den danske
modstandsbevægelse fra den første dag satte sig, et mål, der efterhånden i
15 modstandskampens bitre og blodige år blev hele det tænkende og
fremadskridende danske folks mål. For det andet, fordi Danmarks tilslutning til
de Forenede Nationers pagt betyder et endeligt og afgørende brud med en
neutralitets- og udenrigspolitik, der intet havde med realiteternes verden at gøre.
Og endelig for det tredje, fordi de Forenede Nationers pagt som udtryk for de
20 sejrende allieredes vilje til at sikre freden også for os står som den eneste
mulighed for at forhindre en gentagelse af de to verdenskrige, vor generation har
oplevet, en gentagelse, som ikke sætter en enkelt nations eller et enkelt folks
skæbne på spil, men som efter alt at dømme vil betyde verdenskulturens
undergang.

25

Hvad nu det første angår, står det sådan for mig, at det danske folks modstand
ikke blot var en modstand mod eftergivenheds- og samarbejdspolitikken,
således som den konkret formede sig i årene indtil den 29. august 1943, men
også udtryk for en aktiv vilje til at trække på samme hammel til at tænke på

samme front som de store demokratiske allierede og som den øvrige modstandsbevægelse i de undertrykte lande i Europa. Den danske modstandsbevægelse så klart – og det danske folks flertal gav den efterhånden ret – at i den krig, som nu er sluttet med rettens og demokratiets sejr, var ikke blot et samarbejde med barbarerne umuligt, men neutralitet såvel for nationen som for det enkelte individ var efterhånden en umulighed. Det var derfor, så vidt jeg kan se, at modstandsbevægelsen gennemtvang, støttet af hele folket, at Danmark kom i krig, om ikke formelt så i hvert fald reelt mod Tyskland på de allieredes side, og dermed havde det danske folk selv fastlagt den udenrigspolitiske kurs, som senere førte til reel anerkendelse som rigsdagens tilslutning til de Forenede Nationers pagt endelig formelt fuldbyrder.

Når den danske nation nu tiltræder den store verdensorganisation af frie nationer og kan gøre det frit og værdigt, så kan vi takke den danske modstandsbevægelse og det danske folk for den stilling, vi har. Det officielle Danmark forstod først senere, at vil en nation leve, må den i handling bevise det og om nødvendigt betale de ofre, det koster at føre beviset. Nationernes pagt, således som den er udformet i San Francisco og således som den nu er forelagt os, betyder, at Danmark endeligt og afgørende bryder med en, jeg ved ikke, om man kan kalde det traditionel neutralitets- og udenrigspolitik, altså den politik, som det danske folk selv i modstandsårene så grundigt gjorde op med og forkastede som ubrugelig, og det er efter vor opfattelse godt det samme, godt, fordi enhver, der tænker på forholdene, som de formede sig i mellemkrigsårene, ved, at den danske udenrigspolitik, neutralitetspolitikken, i virkeligheden kun var en strudsepolitik. Til trods for alle kendsgerninger hævdede den officielle danske udenrigspolitik, at der jo slet ikke var nogen røvere i den grønne skov. Trods Folkeforbundets faktiske sammenbrud med det fascistiske Italiens overfald på Abessinien, trods krigens uhyggelige nærhed, i politisk forstand, på de spanske slagmarker stak den officielle danske udenrigspolitik hovedet i busken og deklamerede neutralitet.

Men ikke nok med, at den officielle danske udenrigspolitik før krigen bevægede sig helt uden for realiteternes verden – ikke nok hermed. Som dansk udenrigspolitik formede sig havde det i virkeligheden udviklet sig til, at udenrigspolitik i Danmark var noget af et monopol. Man ikke blot benægtede fakta, man var heller ikke særlig tilbøjelig til at delagtiggøre folket og i de senere år før krigen heller ikke rigsdagen i, hvad man egentlig mente og tænkte om forholdene.

Derfor var stillingen i årene før krigen i virkeligheden sådan, at selv om det danske folk jo godt nok gennem pressen og gennem radioen fik indtryk af, at et uvejr var i optræk, så betød den måde, hvorpå udenrigspolitikken blev ført her i landet, af store dele af det danske folk ikke havde nogen klar forståelse af, at

75 freden i vor tid virkelig er udelelig, og det, der skete, kom derfor for mange som en overraskelse. Vi, som dengang kæmpede for, at Danmark og det danske folk i udenrigspolitisk forstand burde tage sin skæbne i sine egne hænder, fik tydeligt nok at vide, at det at have en mening om udenrigspolitik med et mildt ord var noget af en uartighed, for så vidt den ikke faldt sammen med den officielle.

80 Krigens udvikling og de erfaringer, den danske nation har gjort sammen med andre folk, betyder nu, at den deklamationsneutralitet som politisk idé er færdig, og med oprettelsen og tiltrædelsen af de Forenede Nationers pagt bringes udenrigspolitikken også for Danmarks vedkommende ned på jorden, bringes i overensstemmelse med realiteternes hårde, men derfor også mere

85 virkelige verden, og det tror jeg kun der er grund til at hilse med tilfredshed.

De Forenede Nationers pagt er, som allerede nævnt, udtryk for de store allierede magters realistisk udtrykte vilje til også i fremtiden at sikre freden, sikre de fundamentale menneskerettigheder, sikre indgåede forpligtelsers overholdelse,

90 fremme sociale fremskridt, højne levevilkårene og skabe større frihed, altså værge alt det, som nazismen søgte at tilintetgøre. Netop organisationen og opbygningen af de Forenede Nationer fortæller, at her er tale om en realistisk vilje til at gennemføre, hvad man har sat sig for, et realistisk forsøg på også ud fra de givne forhold, derunder naturligvis også de givne statspolitiske magtforhold,

95 at skabe et instrument, der er handlekraftigt, og om nødvendigt militært stærkt nok til at opretholde freden og sikre fremskridtet.

Der ligger uhyre ofre, uhyre lidelser bag denne erkendelse, så uhyre ofre og lidelser, at det måske nok ikke her i Danmark i almindelighed endnu er kendt,

100 hvad der blev ofret derude i verden for at nå frem til erkendelse af, at menneskeheden stod og står ved afgrundens rand, og at der nu med alle midler, i ordets bogstavelige betydning med alle midler, må bydes holdt, om menneskeheden ikke skal falde i afgrunden og gå under.

105 Ingen tror vel – jeg gør det i hvert fald ikke – at de tre store nationer, som i fællesskab sikrede sejren, som vandt over destruktionens nazistiske magter, og som nu udgør kærnen i de Forenede Nationer, ikke ser forskelligt på mange

forhold og på mange ting, at der ikke er modsætninger mellem dem. Naturligvis
110 er der det, men jeg tror, at de erfaringer, der er gjort, den pris der er betalt, den
afgrund, menneskeheden, og ikke den enkelte nation eller stat står overfor, hvis
forsøget på at skabe international retstilstand mislykkes, gør, at det, der binder
de store og afgørende nationer sammen, er større end det, der skiller dem, og jeg
115 tror frem for alt, at det store menige folk, som verden over ikke blot bar ofrene,
ikke blot vandt sejren, men også vidste, hvad de kæmpede for, er den største
garanti for, at de Forenede Nationers realistiske pagt vil holde og bestå sin
prøve. Selv om det centrale i pagten er stormagterne eller, om man vil,
verdensmagterne. så står det dog klart, at de små nationer ikke blot har deres
naturlige plads i denne verdensorganisation, men også en opgave der indenfor.
120 Derfor er det også, at vi giver vor tilslutning til, at Danmark bekræfter sin vilje til
at være med i det store arbejde for at sikre verdensfreden og sikre nationerne
deres fundamentale rettigheder. Der følger både rettigheder og pligter med
tilslutningen til de Forenede Nationers pagt. Jeg tror, der for vort
vedkommende i den første tid særligt vil blive tale om pligter. På mangfoldige
125 områder vil og kan Danmark i den kommende tid komme til at øve indflydelse
inden for de Forenede Nationer, komme til at gøre en indsats, og der vil kræves
ofre af både økonomisk og personlig art. Jeg tænker på det, som allerede er
nævnt, nyskabelse af Danmarks militære værn i forhold til og forbindelse med
de nye opgaver, nationen står over for – jeg tænker på besættelsestropper til
130 Tyskland og andet steds.

Men også på anden måde følger der direkte eller indirekte af medlemskabet af de
Forenede Nationer en pligt for Danmark til at yde sit bidrag til genopbygningen
af en ødelagt verden. Økonomisk og produktionsmæssigt er Danmark vel det
135 land i Europa, der er sluppet bedst igennem ragnarok. Det er klart, eller det
burde i hvert fald være klart, at Danmark i stigende grad vil komme til at yde en
indsats i genopbygningen og komme til i den udstrækning det er muligt, at
række en hjælpende hånd til det sultende og ødelagte Europa. Det er måske ikke
rigtigt, men jeg har tit og ofte efter min hjemkomst haft en følelse af, at der er
140 mange i vort land, også inden for ansvarlige kredse, som ikke har den fulde
forståelse af, hvor totale, hvor omfattende ødelæggelserne ude omkring i Europa
er. Danmark har for det første en moralsk pligt til at hjælpe, og gennem vort
medlemsskab [sic] i de Forenede Nationer påtager vi os i hvert fald indirekte også
en juridisk pligt dertil. Det synes jeg, man bør forstå, og det bør efter min
145 mening også siges ved denne lejlighed.

Men det er heller ikke nok. Jeg har også efter min hjemkomst haft en følelse – det kan også være den er uberettiget – af, at ikke alle har forstået, at Danmarks nye udenrigspolitiske stilling også betyder, at mangt og meget, der før var god latin på bjerget, nu bør tilhøre historien. Før krigen var det jo i virkeligheden sådan, at dansk udenrigspolitik i praksis kun regnede med to stormagter i Europa. Man så på europakortet og fandt ud af, at der lå en stat syd for os, og at der lå en stat vest for os. Jeg tror, at det er et forhold, som Danmark i sin fremtidige udenrigspolitik bør søge at rette, ikke blot formelt, men reelt. Jeg vil sige, at for mit vedkommende har det glædet mig at se, at den nuværende udenrigsminister synes også politisk at kunne orientere sig på et europakort, hvilket det har skortet på for tidligere udenrigsministre i dette land.

Men heller ikke et andet spørgsmål, som har været berørt her i dag, vil jeg lade være unævnt. Jeg har også en følelse – måske er den urigtig – af, at der endnu i vort land findes kredse, som drømmer om en skandinavisk isolationspolitik. Nu kender vi jo allesammen denne skandinaviske isolations- og neutralitetspolitik. I virkeligheden har denne politik, når vi skal tale rent ud – og det synes jeg, der er al anledning til at gøre – kun een gang givet sig udtryk udadtil, virkelig gjort sig gældende udadtil, denne skandinaviske isolations- og neutralitetspolitik, hvis man ikke vil bruge et andet udtryk. Det var i vinteren 1940 under den finske reaktions krig mod Sovjetunionen. Jeg går ud fra, at de fleste i dag ville ønske, at det heller ikke havde været muligt at enes om en fast udenrigspolitisk kurs inden for de skandinaviske lande dengang. Enhver er naturligvis klar over, at samarbejdet mellem de nordiske folk skal og må udvides, men det skal ske på en kulturel og politisk basis uden tanke på udenrigspolitiske blokdannelser, og jo før man bliver klar over, at det ikke blot er en dansk neutralitetspolitik, men at det også er nordisk isolationspolitik, vi nu definitivt i tilslutning til de Forenede Nationers pagt bryder med, des bedre tror jeg, det er.

De Forenede Nationer, som Danmark nu tilslutter sig, er, som det allerede er nævnt af ministeren i dag fra denne talerstol, et udtryk for en lidende menneskeheds alvorlige og realistiske forsøg på at tage sin skæbne i sin egen hånd. Der er efterhånden nogle stykker, også danske, som har gennemlevet den tyske nazismes koncentrationslejre, der ved, hvor nær menneskeheden stod ved, og dermed også i virkeligheden står ved, ikke blot den materielle, den fysiske, men også den moralske afgrund; de ved, at den tekniske udvikling betyder, at en ny krig uvægerligt må styrte menneskeheden såvel militært som moralsk i afgrunden. Det er derfor klart, som det også er kommet til udtryk hos alle dem,

der har haft ordet i dag, at Danmark og det danske folk har en pligt til at være med i den nu påbegyndte genopbygning og sikringsarbejdet, og at man ikke må sky noget offer for at være med til at sikre menneskeheden og dermed vort eget
190 folks fortsatte udvikling og fred. Med denne motivering vil jeg give det kommunistiske partis tilslutning til, at Danmark tiltræder de Forenede Nationers pagt.

Kilde

195 Manuskript taget fra Nielsen, Martin. (1973). Kommunisternes Kapital. Artikler og taler. Forlaget Melbyhus efter aftale med rettighedshaver

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

200 Danmarks Kommunistiske Parti, Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/martin-nielsens-tale-om-danmarks-kommunistiske-partis-tilslutning-til-danmarks-tiltraedelse-i-fn>

205

210

215

220